

**PŘÍRUČKA
PRO ŠKOLENÍ**

Školení o základních právech pro policisty

Příručka pro policejní školitele

Příloha 4
Soubor cvičení

Tato příloha doplňuje příručku: *Školení o základních právech pro policisty: Příručka pro policejní školitele* (ISBN 978-92-9491-787-4).

Fotografie (na obálce a uvnitř): © Shutterstock

FRA – AGENTURA EVROPSKÉ UNIE PRO ZÁKLADNÍ PRÁVA

Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Vídeň – Rakousko

Tel. +43 158030-0 – Fax +43 158030-699

fra.europa.eu – info@fra.europa.eu

[facebook.com/fundamentalrights](https://www.facebook.com/fundamentalrights)

[linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency](https://www.linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency)

twitter.com/EURightsAgency

Příloha 4. Soubor cvičení

Příloha 4 vám ukáže, jak školení v oblasti lidských práv provádějí jiná policejní vzdělávací zařízení. Budete-li se chtít o kterékoli z těchto aktivit dozvědět více, najdete kontaktní údaje na příslušné školitele na konci každého cvičení.

OBSAH

Cvičení 1: Program vedení zaměřeného na pozitivní opatření – zahájení semináře.....	2
Cvičení 2: Rozhovory mezi čtyřma očima	4
Cvičení 3: Vzdělávání policistů v oblasti lidských práv na památných místech nacistických zločinů: Policejní práce dnes a v minulosti	8
Cvičení 4: Školení využívající modelových situací.....	14
Cvičení 5: Výcvik v oblasti rozmanitosti	18
Cvičení 6: Mezikulturní komunikace – práce s lidmi z jiných kultur	23
Cvičení 7: Lidská práva a protiteroristický program.....	26
Cvičení 8: Homofobně a transfobně motivované trestné činy z nenávisti.....	28

Cvičení 1: Program vedení zaměřeného na pozitivní opatření – zahájení semináře

Jaké je tematické zaměření?	Zahájení semináře je klíčový a delikátní okamžik. Je důležité překonat negativní očekávání a vytvořit základ pro konstruktivní a otevřenou debatu.
O jaké hlavní rozměry výuky jde?	Postoj.
Jaké jsou cíle?	<ul style="list-style-type: none"> • Navodit atmosféru, která bude pro učení příznivá. Jasně účastníkům sdělit, že je zde prostor pro kritické názory bez stigmatizace nebo odsuzování. • Vyjasnit základní principy semináře, jako jsou respekt, otevřenost a upřímnost. • Vysvětlit, že je rozdíl mezi člověkem a jeho činy.
Kdo je cílová skupina?	Policisté všech hodností a pozic.
Popište činnost.	<p>Připravte si 4 flipcharty. Na každý flipchart napište jedno z těchto témat: tolerance/předpojatost / když budu naslouchat / když nebudu naslouchat.</p> <p>Rozdělte posluchače do čtyř skupin, každé z nich přiřadte jedno téma a požádejte je, aby si v každé skupině vymysleli k danému tématu příklady. (Když je člověk tolerantní, jak se to v kurzu projevuje? Když je člověk předpojatý, jak se to v kurzu projevuje?) Každá pracovní skupina řeší jen jedno téma.</p> <p>Posbírejte výsledky všech skupin a dále pracujte se všemi posluchači. Napište příklady od jednotlivých skupin na flipchart (např.: Když jsem tolerantní [...] naslouchám, zapojuji se, respektuji ostatní) a přidejte další návrhy z publika.</p> <p>Zahajte diskuzi otázkou: „Proč jsou lidé předpojatí?“ Vyslechněte zkušenosti a názory účastníků.</p> <p>Uzavřete diskuzi prohlášením, že důvody chování a postojů lidí závisí především na jejich zkušenostech. Dbejte na to, abyste rozlišovali mezi osobou a jejími činy.</p> <p>Tuto zásadu v průběhu celého školení účastníkům několikrát připomeňte. Policisté by si ji měli zapamatovat a uplatňovat ji ve své každodenní práci.</p> <p>Flipcharty připevněte na zeď, ponechte je tam po celou dobu školení a průběžně na ně odkazujte.</p>
Jaká metodika se použije?	Pracovní skupiny, diskuze.

Rámcové podmínky

Navrhovaný počet účastníků	12–24 účastníků
Kde a jak cvičení probíhá?	Účastníci sedí v kruhu. Místnost by měla být dostatečně velká, aby se pracovní skupiny mohly sesednout kolem flipchartu a diskutovat.
Jak dlouho cvičení trvá?	Alespoň 50 minut.
Jak toto cvičení souvisí s operativním kontextem?	Jak vaše smýšlení ovlivňuje to, jakým způsobem sloužíte veřejnosti? Kdyby všichni policisté byli tolerantní, byli bychom zde na tomto školení? Diskutujte.

Čím je toto cvičení inovativní?

Cvičení skupině umožní zaměřit se na to, jak vypadá úspěch a jak souvisí s přístupem a chováním. Rovněž jde o nástroj, jehož prostřednictvím se mohou skupiny navzájem vyzývat a podporovat v průběhu celého semináře.

Klíčové faktory úspěchu

Podporujte účastníky. Při rozhovorech o cvičení buďte lidem oporou, zejména ve chvíli, kdy se budete zabývat tou částí cvičení, která se týká předpojatosti. Jasně uveďte, že osoba může být předpojatá spíše kvůli nedostatečným zkušenostem než kvůli osobním charakteristikám. Pokud je někdo předpojatý, zvažte, jak mu skupina může v průběhu školení pomoci.

Věty „když budu naslouchat“ a „když nebudu naslouchat“ můžete nahradit větami „když budu inkluzivní“ a „když nebudu inkluzivní“, nebo za jakékoli jiné věty, které považujete za relevantní pro daný seminář.

Převoditelné vzorce

Toto cvičení vnáší do učebny osobní odpovědnost a zdůrazňuje postoje a chování, které mohou posílit nebo oslabit nejen učení, ale i pokrok. Může vést k účinným a podnětným diskuzím o tom, jaký má toto chování dopad na jednotlivce a skupiny uvnitř policie i mezi veřejností. Tvoří základ pro pochopení odůvodnění právních předpisů v oblasti lidských práv a nediskriminace. V rukách zkušeného facilitátora je to vysoce účinný nástroj.

Zdroj: National Police Improvement Agency, Spojené království; školitel/autor: Gamal Turawa: purplefrogsrule@btinternet.com

Cvičení 2: Rozhovory mezi čtyřma očima

Jaké je tematické zaměření?	Úloha policie v demokratické společnosti.
Jaké dimenze učení jsou zde zapojeny především?	<p>Poznatky: Poučte se o úloze policie z pohledu lidských práv. Postoj: Respektujte důstojnost a práva všech lidí, bez ohledu na to, zda jsou sociálně vyloučení, kritizují policii nebo porušují zákon. Dovednosti: Předejte komunikační schopnosti.</p>
Jaké jsou cíle?	<ul style="list-style-type: none"> • Dejte ideji lidských práv a lidské důstojnosti konkrétní tvar a hledejte osoby, které se typicky považují za „nepřátele“ policie, jako jsou marginalizované a/nebo sociálně vyloučené osoby. • Uznejte, že osoby, které jsou považovány za „nepřátele“, často mají cenné a rozsáhlé znalosti a úhly pohledu, které mohou být pro policii užitečné. • Umožněte účastníkům, aby se vyhnuli nepřátelským, pohrdavým nebo cynickým reakcím. • Oceňujte rozmanitost. • Zaujměte jiný úhel pohledu. • Budujte na citu založený přístup, že i ti, kteří jsou sociálně vyloučení, kritizují policii nebo porušují zákon, mají rovněž právo být respektováni jako lidské bytosti, a to i v konfliktních a stresových situacích. • Vštěpujte účastníkům návyk pohlížet na úlohu policie zvenčí, z pohledu zranitelných nebo těžko dosažitelných skupin.
Kdo je cílová skupina?	Toto cvičení se využívá především v rané fázi základního školení a ve školicích kurzech zaměřených na vedení.
Popište činnost.	<p>Účastníci si mají pohovořit s osobou, která přišla do styku s policií, například s někým marginalizovaným nebo sociálně vyloučeným, s člověkem podezřelým ze spáchání trestného činu nebo s příslušníkem jiného etnika.</p> <p>1. Úvod: Požádejte všechny účastníky, aby se zamysleli nad tím, z čeho pramení jejich pojetí úlohy policie (např. romány a filmy, sdělovací prostředky, které často zdůrazňují dramatické aspekty policejní práce, příbuzní a přátelé, ať už jsou sami policejními pracovníky, nebo mají s policií jen omezený přímý kontakt). V úvodní fázi nezapomeňte uvést, že lidem, kteří přicházejí do nejčastějšího a nejintenzivnějšího styku s policií, a pro něž je styk s policií nanejvýš významný, je nejméně nasloucháno.</p>

	<p>2. Příprava:</p> <p>a) Projděte si akademickou esej¹ o podrobných rozhovorech s lidmi, kteří jsou sociálně vyloučení, a o jejich styku s policií, kterou napsali dva policisté. Pohovořte o metodice použité ke kontaktování osob, které se obtížně oslovují, a o výsledcích důležitých pro policejní organizaci.</p> <p>b) Debatujte o schopnostech klíčových pro naslouchání, jako je aktivní naslouchání, techniky pro navázání symetrického vztahu při rozhovoru a pro předcházení potvrzovacímu zkreslení. Poskytněte účastníkům pomocné otázky pro rozhovor.</p> <p>3. Rozhovor mezi čtyřma očima: Účastník si zvolí pro rozhovor někoho, koho vnímá negativně. Úkolem je, aby se účastník při rozhovoru dozvěděl o zkušenostech svého partnera s policií. Poskytněte na rozhovor dostatek času!</p> <p>4. Písemná zpráva: Každý účastník sepíše o rozhovoru souhrnnou zprávu (zhruba 3–5 stránek). Toto písemné shrnutí nejprve ukáže partnerovi, aby získal zpětnou vazbu a validaci. Měly by v něm být odpovídajícím způsobem popsány názory i skutečnosti. Je-li to zapotřebí, mělo by být shrnutí pozměněno. Účastník nemusí partnerovi ukazovat své osobní úvahy. Celá zpráva se poté sdílí s ostatními účastníky.</p> <p>5. Debata a zpětná vazba: Účastníci jsou rozděleni do menších diskuzních skupin, kde o jednotlivých rozhovorech podrobně debatují a vyměňují si své názory na ně. Skupina si vybere jeden rozhovor, který bude prezentován před všemi ostatními účastníky.</p> <p>6. Týmová reflexe: Společně se všemi účastníky strukturovaně prodiskutujte výsledky rozhovorů.</p>
Jaká metodika se použije?	Práce ve skupině, rozhovor, diskuze, reflexe.
Souvisí toto téma s nějakým dalším tématem?	<ul style="list-style-type: none"> • Zranitelné skupiny ve společnosti. • Nediskriminace.

¹ Wahlström, M. (2008), Looking at oneself from the other side. A compilation and analysis of interviews with 'counterparts' conducted by police officers (Se sig själv från andra sidan. En sammanställning och analys av polisens intervjuer med "motparter"), Univerzita v Göteborgu (2008). V této esejí je zanalyzováno 29 zpráv o rozhovorech s protistranami sepsaných policisty v průběhu kurzu taktiky zvládání davu na švédské Národní policejní akademii. Vzhledem k tomu, že je tato esej k dispozici pouze ve švédštině, měli by školitelé připravit vzorky zpráv o rozhovorech, na nichž účastníkům ukáží, jak by měl vypadat požadovaný výsledek.

Rámcové podmínky

Navrhovaný počet účastníků	12–24 osob
Jaký je požadovaný profil školitelů?	Toto školení vede tým: policista (interní) a odborník v oblasti behaviorismu (externí).
Kde a jak cvičení probíhá?	Účastníci sedí v kruhu.
Jak dlouho cvičení trvá?	<ul style="list-style-type: none"> • 2+2 hodiny na úvod/přípravu • 2 dny na rozhovory a sepsání zprávy • 2 hodiny na to, aby skupiny (každá o 6 účastnících, za nepřítomnosti školitele) zevrubně prodiskutovaly reakce a nové poznatky získané při rozhovorech. Po této diskuzi předá každá skupina shrnutí ostatním účastníkům. • 4 hodiny pro následnou reflexi (všichni účastníci a oba školitelé)
Jak toto cvičení souvisí s operativním kontextem?	Při rozhovorech mají účastníci zjistit úhly pohledu, myšlenky a pocity partnera při jeho setkáních s policisty v reálném životě, včetně operativního kontextu.

Čím je toto cvičení inovativní?

Na rozdíl od reálných situací je zde účastník postaven na stejnou úroveň s osobou, s níž vede rozhovor. Mnoho zkušených policistů se při těchto rozhovorech zpočátku cítilo nejistě. V průběhu hovoru však tato nejistota přešla v zájem. Tento postup pomáhá snižovat stereotypizaci a rozvíjet schopnost vnímat všechny lidi jako cenné lidské bytosti, se kterými by mělo být zacházeno důstojně a s respektem.

Díky vedení těchto rozhovorů účastníci vnímají své „protistrany“ jako odborníky. Snižuje se tak pokušení, aby účastník sám sebe vnímal jako nadřazeného, a s tím i riziko, že později při výkonu své práce zneužije své postavení. Z tohoto úhlu pohledu lze snadno zahájit plodnou diskuzi o teoretickém pojetí úlohy policistů jako ochránců lidských práv.

Klíčové faktory úspěchu

Vzbudit zájem o to, jaké jsou úhly pohledu jiných lidí. Mnoho účastníků dychtí po tom, aby poznalo úhly pohledu policistů, ale už méně po tom, aby se poučilo o úhlu pohledu lidí, kteří jsou považováni za jejich „nepřátele“.

Najít tu správnou osobu pro rozhovor. Účastníci se obvykle musí překonat a musí se setkat s osobou, které by se normálně raději vyhnuli.

Odolat reflexivnímu obrannému postoji. Měl-li partner pro rozhovor nějaké negativní zkušenosti s policií, pak mají účastníci často nutkání vysvětlovat a obhajovat postoje a kroky policistů. Pokud tomuto popudu odolají, budou získané informace bohatší. Účastník může své pocity projevit později ve fázi reflexe.

Vyhradit dostatek času. Musí být vymezen dostatečný čas jak na rozhovor, tak na proces reflexe.

Zajistit schopnost reflektovat. Účastníci potřebují mít možnost se zamyslet nad implicitními předpoklady svých kroků a úsudku.

Převoditelné vzorce

Snižuje stereotypizaci a cynismus.

Celkově dokazuje nepravdivost předem vytvořené představy, že protistrana je vůči policii nepřátelská.

Pomáhá účastníkům pochopit jejich vlastní roli ve zvládnání konfliktů.

Pomáhá jim zdržet se neuctivého policejního chování, které vede k dlouhodobé nedůvěře a odporu vůči policii.

Pomáhá vyvážit pojetí policistů jako bojovníků proti kriminalitě zaměřených na „boj“ proti trestným činům a jejich pachatelům s pojetím policistů jako ochránců lidských práv.

Zdroj: Švédská policejní akademie; školitelka/autorka: Maria Knutssonová:
maria.knutsson@polisen.se

Cvičení 3: **Vzdělávání policistů v oblasti lidských práv na památných místech nacistických zločinů: Policejní práce dnes a v minulosti**

Jaké je tematické zaměření?	Úloha policie v nacistickém Německu a otázky, které z toho vyplývají pro policejní práci dnes.
O jaké hlavní rozměry výuky jde?	Poznatky a postoje.
Jaké jsou cíle?	<ul style="list-style-type: none"> • Účastníci by měli pochopit příčiny změn v policejních složkách, k nimž došlo při přechodu z demokratického systému na totalitní. • Identifikujte složky nacistické policie, snažte se je porovnat se složkami policie v demokratické společnosti. • Projděte si rozsáhlé pravomoci nacistických policejních sil, aby si účastníci vytvořili povědomí o tom, jak může neomezená moc státních institucí ohrozit lidská práva. • Vysvětlete, že Všeobecná deklarace lidských práv je reakcí na zločiny proti lidskosti, které páchalo nacistické Německo. • Prodiskutujte zkušenosti s policejní prací a hraniční situace s ohledem na lidská práva při ní. • Rozpracujte nové perspektivy, které se budou týkat toho, že je nezbytné zakládat své chování na lidskoprávních normách, jako jsou řešení rozsahu působnosti opatření, faktory sociálních norem a odchylek, šíření odpovědnosti prostřednictvím dělby pracovních postupů, otázky sociální příslušnosti a příslušnosti ke skupině. • Přemýšlejte o situacích v současnosti, kdy dochází ke střetu mezi policejními kroky a lidskými právy. • Vyvodte ponaučení o mechanismech diskriminace, zbavování práv a vyloučení.
Kdo je cílová skupina?	Policisté v přípravě i mladí profesionálové a státní úředníci s několika lety praxe.
Popište cvičení.	V průběhu třídenního školicího kurzu jsou činnosti nacistické německé policie zasazeny do kontextu dnešních lidskoprávních otázek a studují se jak linky, které v oblasti lidských práv přetrvaly dodnes, tak linky, které byly naopak přerušeny. Cvičení zahrnuje úvod v policejním vzdělávacím zařízení a dvoudenní část v památníku koncentračního tábora Neuengamme. Lze však také zrealizovat zkrácenou verzi na jakémkoli jiném památném místě, pokud se jasně zasadí do kontextu vnitrostátního či místního rámce a role policie v daném období.

První den, místo: policejní vzdělávací zařízení (tři hodiny)**1. Zahájení (otevřené otázky, diskuze, film, fotografie)**

- Otevřená diskuze: pracovní motivace, předchozí návštěvy památníků.
- Debata o aktuálně velmi diskutovaném textu o tom, zda ještě mají památníky nacistických zločinů smysl.
- Film „*My personal link to the SS*“: pohled dětí a vnoučat pachatelů nacistických zločinů na tyto zločiny. Čerpejte ze zdrojů, které uvedou sami účastníci.
- Historické a současné fotografie policie v akci: jaké byly úkoly policie v minulosti a jaké jsou dnes?

2. Policie v nacistickém Německu a její zapojení do zločinů (zvukový materiál, práce s historickými zdroji, prezentace)

- Zvukový materiál: svědectví pachatele zločinů páchaných pořádkovými policisty (Ordnungspolizei) v Polsku. Diskuze o motivech a rozsahu činností zapojených policistů.

Studium informací z právních textů o některých skupinách pronásledovaných v nacistickém Německu (jako jsou homosexuálové, Sintové a Romové).

- Prezentace: Kontrola, již měla nad policií nacistická strana, struktura a úkoly policie a změny ve společenských normách, kterými se řídila policejní práce. Lze je ukázat na stírání hranic policejní práce v nacistickém Německu.

Druhý den, místo: Památník Neuengamme (7 hodin)**3. Asociační úvod (fotografie a citáty)**

- Nedávné citáty a fotografie týkající se témat, která budou rozebírána v průběhu semináře (jako jsou Sintové a Romové, preventivní zadržení, předcházení trestné činnosti).

4. Systém koncentračních táborů v nacistickém Německu (úvodní poznámky a prohlídka s průvodcem)

- Úvodní poznámky: úloha policie v systému koncentračních táborů.
- Památník Neuengamme: prohlídka bývalého vězeňského bloku s průvodcem a výstava o různých skupinách vězňů.

	<p>5. Bližší pohled na klíčová hlediska (pracovní skupiny)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Policisté jako dozorcí a jako vězni v koncentračních táborech. • Zapojení policie do deportací či masových vražd. <p>Třetí den, místo: Památník Neuengamme (7 hodin)</p> <p>6. Pachatelé, vypořádání se se zločiny a přetrvávající či přerušené linky v německé policii po roce 1945 (výstava, prezentace, diskuze)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Návštěva výstavy o dozorcích/pachatelích v koncentračním táboře Neuengamme. • Diskuze po návštěvě výstavy, prezentace o vypořádávání se se zločiny po roce 1945: stíhání pachatelů a politická „denacifikace“. Příklady životopisů policistů. <p>7. Historické a současné pohledy na otázky související s lidskými právy (prezentace a diskuze)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Historický přehled původu Všeobecné deklarace lidských práv a rozvoj mezinárodní ochrany lidských práv jako důsledek nacistických zločinů. Bližší pohled na konkrétní články Všeobecné deklarace lidských práv, které mají význam pro dnešní práci policie. <p>8. Bližší pohled na současné otázky související s lidskými právy ve světle přetrvávajících i přerušených linek po roce 1945 (pracovní skupiny / řízená diskuze)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Preventivní policejní opatření – srovnání s preventivními opatřeními v nacistickém Německu. • Zacházení se Sinty a Romy a úloha policie tehdy a dnes. • Preventivní zadržení tehdy a dnes. <p>9. Vyhodnocení semináře (zpětná vazba a diskuze)</p> <p>Diskuze o strukturálních a tematických propojeních mezi debatami v minulosti a v současnosti.</p>
<p>Jaká metodika se použije?</p>	<p>Prezentace, řízené diskuze, skupinové diskuze, pracovní skupiny, příklady zvukových a filmových nahrávek, práce s fotografiemi, historickými dokumenty a případovými studii.</p>
<p>Souvisí toto téma s nějakým dalším tématem?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mechanismy diskriminace. • Vyloučení okrajových skupin a menšin. • Případy porušování lidských práv v jiných institucích. • Diskuze o etických otázkách policejní práce.

Rámcové podmínky

Navrhovaný počet účastníků	12–24 osob
Jaký je požadovaný profil školitelů?	Školitelé by měli být obeznámeni s dějinami nacistického Německa a s jeho dozvuky i se současnou společenskou debatou o práci policie a vzdělávání v oblasti lidských práv. Možná týmová výuka – každý nemusí vědět vše.
Kde a jak cvičení probíhá?	Výuková místnost, výstava a areál památníku.
Jak dlouho cvičení trvá?	2,5 dne
Jak toto cvičení souvisí s operativním kontextem?	Pravidelně zaznívá, že omezování pravomocí policie kvůli lidským právům je v rozporu s cílem práce policie. Může se zdát, že některé zásady a pravidla související s výkonem policejních pravomocí představují překážku práce policie. Toto cvičení by policistům mohlo napomoci zasadit policejní kroky a omezení do kontextu lidských práv a pomoci jim pochopit historický původ některých policejních pravidel. Také by mohlo prospět, když uvidí, že některá pravidla, která mohou být považována za překážku každodenní práce policie, slouží vyššímu cíli, kterým je respektovat a chránit základní práva, což je „klíčová úloha“ policie.

Čím je toto cvičení inovativní?

Prezentace a diskuze o kontroverzních tématech mohou pomoci k tomu, aby účastníci opustili stereotypy a snáze vyjadřovali své názory jiným než společensky zformovaným způsobem, a mohou je povzbudit k tomu, aby o svých vlastních stanoviscích a příslušnosti k různým skupinám přemýšleli.

Cvičení se zaměřuje na policii v době národního socialismu a bude se v rámci něj diskutovat o současných tématech nazíraných z této historické perspektivy. Toto propojení umožňuje uvažovat o policii a jejích mechanismech i o chování jednotlivce uvnitř této instituce. Seminář má dále podporovat porozumění tomu, jak se policie a její úloha ve společnosti v jednotlivých společnostech mění.

Z historického pohledu bude snazší pochopit předpisy, které na první pohled ztěžují práci policie. Účastníci semináře spolu diskutují o lidských právech a o úloze policie ve společnosti, jíž je dodržovat a chránit tato práva, a kriticky je zkoumají.

Spolupráce policejních vzdělávacích zařízení s památníky koncentračních táborů otevře nové cesty pro vzdělávání v oblasti lidských práv založené na historických poznatcích.

Klíčové faktory úspěchu

Propojit historická témata se současnými. To je ten nejobtížnější úkol. Aby mohlo u účastníků k těmto propojením dojít, je důležité zdůraznit přetrvávající i přerušené strukturální linky mezi prací policie v nacistickém Německu a prací policie dnes, aby se ukázalo, jak spolu jednotlivé aspekty navzájem souvisejí. Školitel musí současný kontext s minulostí dobře propojit, aby se zajistila relevantnost pro každodenní práci policie.

Umožnit účastníkům zpochybňovat vlastní profesi. Když se bude hovořit o policejním teroru v nacistickém Německu a o jeho významu pro současná lidskoprávní témata, mohou účastníci zaujmout obranný postoj, pokud se se svou profesí příliš silně ztotožňují nebo pokud mají pocit, že jsou napadeni. Je proto důležité diskutovat o jejich pojetí jejich profesionální role. Tím se předejde tomu, aby při srovnávání práce policie tehdy a dnes neměli pocit, že jsou paušálně z něčeho podezírání.

Pochopit rozdíly mezi nacistickými zločiny a porušováním lidských práv v demokratických společnostech dnes. Nacistické zločiny se od dnešního porušování lidských práv liší nejen v rozsahu. Je důležité mít na paměti rozdílné právní rámce i rozdílné podoby porušování. Když účastníci pochopí hodnoty založené na lidských právech a předpisy v dnešních demokratických společnostech, které jsou částečně také reakcí na nacistické zločiny a na další historické porušování lidských práv, umožní jim to jasněji zanalyzovat rozdíly mezi totalitními a demokratickými strukturami.

Převoditelné vzorce

Při své práci se policisté setkávají s občanskými právy a svobodami v souvislosti s opatřeními státu. Mají moc porušovat práva lidí, ale mají také povinnost tato práva chránit. Základní potřeba vyvažovat při práci policie bezpečnostní zájmy a občanské svobody vyvstává bez ohledu na vnitrostátní kontext. Studium historie nacistického Německa může zvýšit povědomí lidí o dnešním významu základních lidských práv a o tom, jak se mohou instituce v různých politických systémech měnit.

Zaměstnanci jiných státních institucí čelí podobným výzvám. Také často mají zvláštní pravomoci, které je nutno využívat odpovědně. Přístup, který v našich seminářích pro policii využíváme a při němž se zaměřujeme na samotnou instituci, je tudíž použitelný i v jiných kontextech, jako jsou semináře pro pracovníky justice nebo místních vládních institucí. Výuku tematiky lidských práv z hlediska historie institucí tak lze rovněž využít při vzdělávání ve státních institucích na jiných historických místech nebo při vzdělávacích činnostech pro vícenárodnostní skupiny, a to bez ohledu na jejich národnostní kontext.

Kontrolní seznam / materiály

- Flipchart a video projektor
- Video a zvukové prezentace
- Písemné a fotografické dokumenty pro skupinovou práci
- Provokativní stimuly mají spustit polemiku a živou diskuzi

Zdroj: Foundation Remembrance, Responsibility and Future (EVZ), KZ-Gedenkstätte Neuengamme a policejní akademie v Thüringenu, Německo, společný projekt: „Institutions, Human Rights and the History of Nazi Germany“ v programu „Teaching Human Rights“; školitelé/autoři: Ulrike Pastoor, Oliver von Wrochem a Andreas Schneider: Oliver.vonWrochem@bkm.hamburg.de

Cvičení 4: Školení využívající modelových situací

<p>Jaké je tematické zaměření?</p>	<p>Praktické uplatnění lidských práv. Integrovaný přístup k lidským právům.</p>
<p>Jaké rozměry učení jsou zde zapojeny?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dovednosti: jednat podle situace, s respektem vůči lidským právům, zejména vůči zásadě proporcionality. • Poznatky: výuka uplatnitelná na lidská práva v konkrétních situacích, význam zásady proporcionality. • Postoj: uznat roli policistů jako ochránců lidských práv.
<p>Jaké jsou cíle?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vnitřní ztotožnění s lidskými právy prostřednictvím praktického uplatňování zásady proporcionality, a to i ve stresových situacích. • Role policie jako instituce, která chrání lidská práva. • Zkušenosti získané během vzdělávání prostřednictvím zpětné vazby a osobní reflexe. • Prožití situace z různých úhlů pohledu (pachatel, dotčené strany, policie).
<p>Kdo je cílová skupina?</p>	<p>Základní školení. Školení využívající modelových situací se primárně využívají v poslední části základního výcviku, kdy už účastníci mají za sebou praktické zkušenosti.</p>
<p>Popište cvičení.</p>	<p>Fáze 1: Úvod</p> <p>Uvažování o roli policie a o zásadách její práce z hlediska školení využívajícího modelových situací, jak se všemi účastníky, tak v pracovních skupinách.</p> <p>Účastníci odsouhlasí soubor provozních pravidel souvisejících s policejní prací založenou na lidských právech. Tato pravidla je mají provést celým postupem. Zůstanou v učebně zobrazena a v následujících fázích školení se na ně odkazuje.</p> <p>Stanoví se pravidla pro komunikaci, aby se vytvořilo ovzduší respektu a čestného jednání. Vytvoření takovéto kultury poskytování zpětné vazby je velmi důležitou součástí procesu učení.</p> <p>Účastníci také mají připravit prezentaci o knize související s lidskými právy, kterou si mají přečíst v průběhu semestru.</p>

Fáze 2: Modelové situace

Modelové situace jsou připraveny v prostorech vyhrazených pro školení využívající modelových situací. Příklady modelových situací: domácí násilí, zatčení v davu nebo zastavení vozidla.

Modelová situace: domácí násilí

Jeden školitel hraje hlavní roli (agresor, původce konfliktu atd.), ostatní účastníci hrají ostatní zapojené osoby. Druhý školitel je viditelně označen (žlutá bunda) a monitoruje situaci. „Herci“ připraví scénář. Scénář, který má být sehrán, zejména akt agrese, je naplánován dopředu.

Účastníci, kteří hrají policisty (v týmech, podle situace 2–4 osoby) zaslechnou z vysílačky tísňové volání. Nedostanou žádné další podrobnosti; stejně jako ve skutečné situaci si je musí zjistit sami. Jako vybavení slouží nenabitá červená cvičná pistole a pepřový sprej.

Při sehrávání scénáře se musí policisté vypořádat se situací a jednat v souladu s právními a lidskoprávními normami. Modelová situace trvá 10–20 minut.

Ihned po sehrání modelové situace se „herců“ vyptejte na jejich zpětnou vazbu. Jaký mají na operaci názor, co se povedlo? Bylo to těžké? Jak se v dané situaci cítili? Atd. Svůj názor na situaci vyjádří i osoby, které hrály protistranu. (Jak policejní zásah vnímaly? Jaké pocity to v nich vzbuzovalo? Co pomohlo ke zklidnění situace?)

Školitelé na závěr také připojí své postřehy ohledně použité taktiky, uplatnitelných právních norem a lidských práv i alternativních možností, které mohly být zváženy.

Modelová situace: zastavení vozidla

Tato modelová situace stojí na komunikačních schopnostech. Dva účastníci hrají řidiče a spolujezdce, kteří projeli semafor na červenou. Policisté je musí zastavit a udělit jim pokutu. Policisté musejí v této modelové situaci překonat několik komunikačních překážek:

- Řidič je sluchově postižený.
- Řidič je sluchově postižený a má vadu řeči.
- Řidič se při zastavení začne hádat se spolujezdci (párem).
- Řidič nechce uhradit pokutu a trvá na jejím snížení.

	<p>Fáze 3: Video se zpětnou vazbou a úvahy k tématu</p> <p>Poté, co všichni účastníci sehráli svou roli, shromáždí se v učebně. Každá modelová situace se nahrává a promítá všem. Účastníci znovu podají zpětnou vazbu (nejprve herci, poté ostatní účastníci a jako poslední školitelé) a mají příležitost se poučit z podrobné analýzy svých akcí a reakcí.</p> <p>Na příkladech školitelé vyzdvihnou propojení mezi taktikou, profesionalitou a lidskými právy a více o těchto tématech pohovoří.</p> <p>Účastníci mají dále sepsat úvahu o školení využívajícím modelové situace.</p>
Metodika	Hraní rolí v rámci modelových situací, úvahy a všeobecná diskuze.
Souvisí toto téma s nějakým dalším tématem?	<ul style="list-style-type: none"> • Úloha policistů při ochraně lidských práv • Dotčená základní lidská práva • Propojení vzorců chování a postoje

Rámcové podmínky

Navrhovaný počet účastníků	20–25 osob
Jaký je požadovaný profil školitelů?	Nejméně dva zkušení školitelé s hlubokými znalostmi lidských práv, dobrými hereckými schopnostmi, empatií a flexibilitou pro řízení hraní rolí a herců.
Kde a jak cvičení probíhá?	Učebna pro přípravu (fáze 1) a úvahy k tématu (fáze 3) s technickým vybavením (videokamera a projektor); doporučuje se, aby účastníci při poskytování zpětné vazby a při diskusi seděli v kruhu, aby si navzájem viděli do tváře. Prostory pro sehrávání modelových situací, které umožní hraní rolí podle skutečnosti.
Jak dlouho cvičení trvá?	Úvod (fáze 1): v průběhu celého semestru. Modelové situace (4–5 hodin, podle počtu modelových situací). Zpětná vazba a úvahy k tématu (4–5 hodin, podle počtu modelových situací).
Jak toto cvičení souvisí s operativním kontextem?	Simulace situací z reálného života a situací složitých z hlediska lidských práv, jež budou policisté ve své budoucí práci řešit.

Čím je toto cvičení inovativní?

Tento přístup ozřejmuje vazbu mezi prací policie a lidskými právy. Při rozboru modelových situací vyvstanou otázky lidských práv automaticky. Tematika lidských práv není pojímána jako teoretický konstrukt, ale jako samotný základ policejní práce a jako logická součást taktického uvažování.

Školení využívající modelových situací usnadňuje vnitřní ztotožnění s lidskými právy. Simulace situací z reálného života poskytuje účastníkům příležitost, aby si zahráli roli na vlastní kůži, a aby v obdobné situaci sledovali ostatní. Tak získají cennou zkušenost.

Navíc mají účastníci přemýšlet o svých vlastních krocích a postojích. Součástí zkušenosti získané během vzdělávání je zde i vyrovnání se se zpětnou vazbou. Tak jsou uvedeni do procesu učení, který by v ideálním případě měl pokračovat po celý jejich pracovní život.

Klíčové faktory úspěchu

Načrtnout propojení mezi lidskými právy a policejní prací. Propojení s lidskými právy musí být v procesu zpětné vazby a úvah k tématu patrné. Školitel musí být schopen stanovit otázky související s lidskými právy, jakmile se v modelové situaci objeví, aby účastníci zcela pochopili, že lidská práva tvoří nedílnou součást jejich práce.

Vybrat náročnou modelovou situaci. Školitel musí pečlivě zvolit vhodnou modelovou situaci odpovídající úrovni účastníků. Příliš složité modelové situace mohou účastníky přetěžovat, tím je frustrovat a ztěžovat proces učení.

Vytvořit kulturu zpětné vazby, aby se navodila atmosféra vhodná k učení. Školitelé musejí od počátku ve skupině navodit atmosféru důvěry a respektu. Účastníci jsou při hraní modelové situace nahráváni na videozáznam a poté poslouchají zpětnou vazbu od ostatních i od školitelů, čímž se dostávají do nechráněného a zranitelného postavení. Aby se zajistilo prostředí důvěry, měl by školitel na počátku stanovit několik základních pravidel pro společné poskytování zpětné vazby. Zpětná vazba by se měla podávat ohleduplně a měla by obsahovat pozitivní i negativní hlediska, aby mohli účastníci v rámci svého procesu učení připomínky vstřebat. Školitel by měl účastníky ujistit, že nahraný materiál nebude použit mimo rámec toho konkrétního školení, nebo že bude použit pouze v případě, že k tomu dají svolení všechny dotčené osoby.

Vytvořit uvěřitelné modelové situace. Účastníci musí při hraní zapomenout, že hrají, a musí reagovat podle toho, co daná situace vyžaduje. Proto je důležité vytvořit modelovou situaci, která je co nejuvěřitelnější, včetně dobrého hereckého výkonu protistrany, přípravy účastníků před sehráním modelové situace, prostorů a přípravy scény podle skutečnosti, včetně rekvizit. Jestliže účastníci neberou situaci vážně, měli by školitelé trvat na její vážnosti.

Převoditelné vzorce

Školení využívající modelové situace účinně přispívá k vnitřnímu ztotožnění s lidskými právy. Je-li proces dobře připraven, spustí se tím komplexní proces učení. Ten zahrnuje přípravnou fázi, která poskytne teoretický základ, modelové situace, které nabídnou příležitost k praktickému uplatnění integrovaného přístupu k lidským právům, a intenzivní fázi reflexe na závěr se zpětnou vazbou a sebereflexí.

Zdroj: Policejní akademie SIAK, Rakousko, školitelé/ autoři: Remo Pusca a Thomas Greis:
remo.pusca@gmx.at

Cvičení 5: Výcvik v oblasti rozmanitosti

<p>Jaké je tematické zaměření?</p>	<p>Toto cvičení se zaměřuje na stereotypizaci, předsudky a diskriminaci, reakce na dominanci, kulturu organizací, nepřijatelné chování a podnětné metody.</p>
<p>O jaké hlavní rozměry výuky jde?</p>	<p>Cvičení je zaměřeno na všechny tři rozměry (poznatky, dovednosti a postoj), ačkoli významné změny postoje lze dosáhnout pouze v dlouhodobém horizontu.</p>
<p>Jaké jsou cíle?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlit, že povědomí o rozmanitosti a rovných příležitostech je nezbytné. • Uvést seznam zdrojů předsudků a vysvětlit je. • Načrtnout, co se míní stereotypizací, předsudky a diskriminací, vysvětlit jejich negativní dopad a poukázat na ně v policejním prostředí. • Vysvětlit termíny pozitivní opatření a pozitivní diskriminace a zdůraznit, v čem se liší. • Určit skupiny, které jsou běžně předmětem stereotypizace, předsudků a diskriminace. • Vysvětlit, jak může policie zlepšit to, jak ji vnímají menšinové komunity. <p>Tyto výsledky se odvozují z vyšší úrovně výsledků školicího plánu, a to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uznat, že společnost, v níž žijeme a pracujeme, je rozmanitá, a rozpoznat individuální a kolektivní potřeby lidí ve společnosti. • Rozpoznat stereotypizaci, předsudky a diskriminaci a jejich následky pro jednotlivce i pro organizaci. • Rozeznat rozdíly mezi pozitivní akcí a pozitivní diskriminací a jejich důsledky pro práci policie. <p>Prozkoumat osobní postoje, hodnoty a předem utvořené názory, zpochybňovat je a přemýšlet o nich.</p>
<p>Kdo je cílová skupina?</p>	<p>Toto školení je určeno policistům, kteří chtějí získat vysokoškolský titul Certificate in Higher Education (obor policejní služba). Tito policisté jsou tedy nedávno přijatí pracovníci ve zkušební lhůtě. Již prošli u svých složek úvodním zaškolením, kde se mohli s informováním o rozmanitosti setkat, toto téma se tam však neprobíralo do větší hloubky.</p>

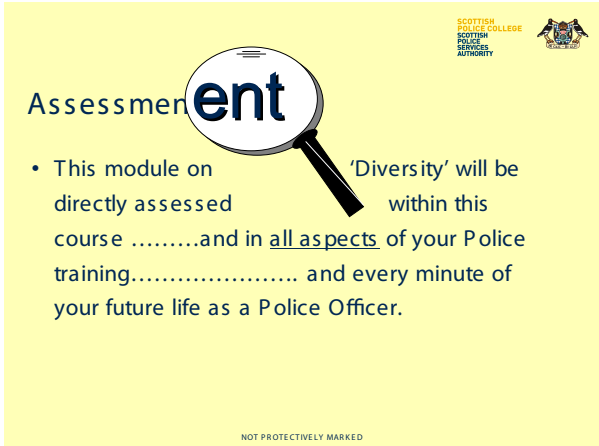

Popište cvičení.	<p>Účastníci kurzu jsou nejprve seznámeni s cílem kurzu a s tím, co se v něm mají naučit. Lekce jsou doprovázeny promítnutím prezentace poskytnuté organizací. Školitelé v oblasti rozmanitosti se mají řídit strukturou prezentace, ale mohou podle vývoje situace měnit práci s materiály, aby se účastníkům umožnilo řídit „tok“ jednotlivých hodin, a možná i jejich „náplň“. Na konci každé hodiny se zrekapituluje cíle a výsledky učení, abychom se ujistili, zda byly naplněny, a pokud je potřeba dořešit některé body, mají účastníci příležitost položit další dotazy.</p> <p>V modulu 2 školicího programu pro pracovníky ve zkušební době jsou materiály uvedeny třemi různými způsoby. Rozmanitost je nejprve uvedena v prvním týdnu kurzu, poté jsou její prvky začleněny do dalších oblastí 10-ti týdenních osnov a v příslušných fázích kurzu k účastníkům promluví odborníci na komunitní vzdělávání.</p> <p>Účastníci také mají svůj „respekt vůči rozmanitosti“ prokázat důkazy nashromážděnými v operativní fázi a následně mají o souvisejících zkušenostech z této operativní fáze diskutovat v pozdějším stádiu.</p>
Jaká metodika se použije?	<p>Při školení v oblasti povědomí o rozmanitosti se využívají různé „aktivity“, obecně většina školitelů používá techniku, která povzbuzuje interakce a sdílení osobních zkušeností, aby se přednesené pojmy uvedly do souvislostí.</p> <p>Školitelé v oblasti povědomí o rozmanitosti jsou vždy účastníkům kurzů k dispozici i mimo hodiny kurzu, aby si mohli vyjasnit otázky, které zůstaly v běžné výuce nevyjasněné, nebo které účastníci nechtěli pokládat před ostatními účastníky nebo o nich nechtěli s ostatními diskutovat.</p>
Souvisí toto téma s nějakým dalším tématem?	Program rozmanitosti je silně provázán s dalšími předměty v osnovách a je do celého kurzu začleněn jako průřezový předmět.

Rámcové podmínky

Navrhovaný počet účastníků.	Třídy jsou omezeny na 30 účastníků a měly jich i méně než 20. Je-li více tříd, mohou studovat najednou.
Jaký je požadovaný profil školitelů?	Všichni školitelé jsou členy učitelského sboru. Všichni školitelé v oblasti povědomí o rozmanitosti prošli „školením pro školitele“ pořádaným schváleným externím poskytovatelem. Školitelé mohou být policisté nebo civilní školitelé, z nichž někteří jsou bývalými policisty. Většina školitelů je z oddělení odborné přípravy pracovníků ve zkušební době, někteří pracovníci z jiných oddělení však byli také proškoleni a poskytují podporu tam, kde je jich zrovna zapotřebí.
Kde a jak cvičení probíhá?	Veškerá školení probíhají v „domácí“ učebně dotčené třídy. Učebny se sice liší umístěním, půdorysem a velikostí, jsou to však prostory určené k výuce a vybavené interaktivními bílými tabulemi a zařízením pro přehrávání videozáznamů.
Jak dlouho cvičení trvá?	Úvod do povědomí o rozmanitosti se uskutečňuje ve dvoudenním bloku 16-ti výukových hodin po 45 minutách, o celkové dotaci 12 hodin. Sice není možné přesně stanovit množství času věnované povědomí o rozmanitosti jako prvku začleněnému do celého kurzu, účastníci však budou mít v průběhu tří 45-ti minutových sezení (2,25 hodiny celkem) možnost hovořit se třemi odborníky na komunitní vzdělávání.
Jak toto cvičení souvisí s operativním kontextem?	Všechny snahy směřují k tomu, aby školení poskytlo operativní kontext, v tomto cvičení je to však složité, neboť účastníci obvykle nemají s policejními operacemi zkušenost, pokud již dříve nepůsobili ve službách podporujících policejní práci nebo například jako správce nebo jako civilní pomocník policejních složek. Přesto však mají všichni účastníci své zkušenosti ze života, z nichž mohou těžit a aplikovat je na témata, o nichž se diskutuje. Účastníkům je pravidelně připomínáno, že diskuze nejsou akademické, a že školení úzce souvisí s tím, co se od nich jako od policistů očekává. Následující snímky použité při školení toto tvrzení jasně ukazují.

	 <p>Assessment</p> <ul style="list-style-type: none"> This module on 'Diversity' will be directly assessed within this courseand in <u>all aspects</u> of your Police training..... and every minute of your future life as a Police Officer. <p>NOT PROTECTIVELY MARKED</p>
	 <p>Community & Race Relations</p> <p>Not just part of your job</p> <p>It is your job !</p> <p>NOT PROTECTIVELY MARKED</p>

Čím je toto cvičení inovativní?

Začlenění rozmanitosti do osnov jako průřezového předmětu a jeho propojení se zkušeností z operativní fáze pomáhá účastníkům uznat rozmanitost jako nedílnou součást jejich práce, nikoli jako samostatný úkol, který jim byl uložen.

Účastníci školení k povědomí o rozmanitosti v hodnocení tento kurz stále hodnotí obecně příznivě:

„Interaktivní hodina, dobrý rytmus, mnoho dobrých informací.“

„Hodně jsem si z toho odnesl.“

„Velice zajímavé. Upozornilo mě to na věci, které jsem si dříve neuvědomoval.“

„Zajímavé a příjemné.“

„Mnoho interakcí a videí, které podporují učení.“

Klíčové faktory úspěchu

Tento způsob školení a formát, v jakém je nabízen, závisí na dovednostech a postojích školitelů.

Za školitele zvolte ty nejlepší odborníky z praxe. Osoby vybrané k proškolení na školitele povědomí o rozmanitosti by měly být vybrány z nejlepších odborníků z praxe na obecné úrovni a postup výběru musí zahrnovat souhlas zvoleného kandidáta s tím, že projde odbornou přípravou a následně bude tento předmět vyučovat. Pokud mají být školitelé v oblasti povědomí o rozmanitosti při své práci skutečně efektivní, pak je nelze výukou tohoto předmětu jednoduše pověřit.

Vyhnete se dvojznačností. Jakmile jsou školitelé pro povědomí o rozmanitosti vybráni a proškoleni, musejí působit jednoznačně, a to jak svými slovy, tak i činy. Nic neohrozí úspěch školení k povědomí o rozmanitosti tolik, jako sdělení s „dvojznačným“ obsahem.

Dodržení těchto bodů sice nezaručuje, že bude stanovených cílů dosaženo, jejich nedodržení však téměř jistě povede k tomu, že jich nebude možné dosáhnout.

Převoditelné vzorce

Zdá se, že v této podobě školení funguje. Účastníci jej přijímají a zdá se, že s normami, které se po nich vyžadují, nemají větší problémy. Nelze snadno říci, zda je to díky školení, jímž v průběhu kurzu povědomí o rozmanitosti prošli, nebo charakteristikám, které již měli, než přišli do služby (v což doufáme), ale žádný účastník nedokončí tuto část programu odborné přípravy, aniž by si z ní neodnesl dobrou, i když jistě ne encyklopedickou znalost tematiky rozmanitosti.

Zdroj: Association of Chief Police Officers (ACPOS), Skotská policejní akademie; školitelka/ autorka: Brenda Armstrongová: Brenda.Armstrong@spsa.pnn.police.uk

Cvičení 6: Mezikulturní komunikace – práce s lidmi z jiných kultur

Jaké je tematické zaměření?	Mezikulturní komunikace. Nediskriminace.
O jaké hlavní rozměry výuky jde?	Poznatky: jiné kultury a náboženství. Postoj: nepředpojatost a respekt vůči jiným kulturám a tradicím.
Jaké jsou cíle?	<ul style="list-style-type: none"> • Stavět mosty mezi policisty a komunitami migrantů (budování důvěry). • Zažít jiné úhly pohledu. • Rozvinout mezikulturní komunikační dovednosti. • Podpořit/iniciovat mezikulturní dialog.
Kdo je cílová skupina?	Policisté do střední úrovně vedení, kteří jsou dosud „na ulici“. Účast je dobrovolná.
Popište cvičení.	<p>Fáze 1: Teorie: Sezení / diskuze v učebně</p> <p>Školitelé rozmanitého etnického původu (ruského, tureckého, ghanského) představí účastníkům některé charakteristiky svých původních kultur a zdůrazní pestrost těchto kulturních zázemí, aby se předešlo posilování stávajících stereotypů. Při lekci prodiskutujte tato témata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vnímání kultur, • rozdílné kulturní zážitky (s čím se účastníci setkali), • vnímané vzorce zastoupených komunit, • nedorozumění pramenící z toho, že se obě strany navzájem neznají a nekomunikují spolu. <p>Fáze 2: Elektronické učení</p> <p>Za „domácí úkol“ po dobu čtyř až pěti týdnů a v rámci přípravy na třetí fázi mají účastníci použít nástroj elektronického učení, aby lépe poznali hlavní světová náboženství.</p>

	<p>Fáze 3: Setkání s komunitami</p> <p>Závěrečná fáze školicího kurzu čerpá z návštěvy místní mešity a africké neziskové organizace. Účastníci mají příležitost hovořit přímo se zástupci těchto komunit, diskutovat s nimi o důležitých otázkách a vyměňovat si názory. Součástí setkání je také společná (africká nebo turecká) večeře.</p> <p>Následné akce</p> <p>Po tomto workshopu byly uspořádány fotbalové turnaje a společné kurzy vaření, aby se pokračovalo v plnění cílů semináře.</p>
Jaká metodika se použije?	Většinou diskuze, vedené lidmi z různých komunit. Pro teorii nástroje elektronického učení.
Souvisí toto téma s nějakým dalším tématem?	Diskriminační etnické profilování. Lidská práva policistů.

Rámcové podmínky

Navrhovaný počet účastníků.	Teorie – 15 účastníků. Ve fázi 3 se společného setkání účastní stejný počet zástupců komunity a účastníků.
Jaký je požadovaný profil školitelů?	Školiteli by měly být kontaktní osoby z komunity, s níž se policisté v dané lokalitě často setkávají. Doporučuje se využít ve fázi 1 policisty, kteří pocházejí z přistěhovaleckého prostředí.
Kde a jak cvičení probíhá?	V učebně sedí účastníci v kruhu, vidí si navzájem do tváře.
Jak dlouho cvičení trvá?	3 dny (2 dny diskuze v učebně, 1 den v komunitních centrech), plus elektronické učení. (Jednotlivé fáze od sebe dělí několik týdnů, aby byl prostor o nich přemýšlet.)
Jak toto cvičení souvisí s operativním kontextem?	Policisté pracují v různorodé společnosti. Interakce se všemi částmi společnosti mimo kontext práce policie a lepší znalost různých tradic, náboženství a souvisejících vzorců chování. Tato zkušenost policistům pomůže při jejich interakcích.

Čím je toto cvičení inovativní?

Tento přístup policistům dává možnost budovat kontakty, nebo dokonce vztahy s členy komunit, s nimiž by se za normálních okolností na osobní úrovni nesetkali. V průběhu celého semináře (včetně období reflexe ve fázi 2) jsou účastníci vybízeni k tomu, aby se na věci dívali z jiného úhlu pohledu, aby mohli lépe pochopit jiné kultury. Když se vrátí na osobní úroveň a uznají jednotlivce s jeho potřebami a strachy, často jim to pomůže vyřešit složité otázky a spory.

Klíčové faktory úspěchu

Najít správné kontaktní osoby. Klíčovým faktorem v takovém procesu je najít správné kontaktní osoby. Školitelé i zástupci komunity musí být schopni konstruktivně řešit otázky, které jsou často sporné a emotivní.

Zajistit, aby facilitátor nastolil atmosféru důvěry. Celkový facilitátor semináře musí nastolit atmosféru důvěry a respektu od samého počátku.

Převoditelné vzorce

Při jednom setkání došlo k napjaté situaci mezi jedním Afričanem a policisty, protože ho kdysi policie zastavila a nepříliš vybíravým způsobem jej kontrolovala. „Myslel jsem si, že k sobě nikdy nenajdeme cestu, ale když jsme odcházeli, zeptal se: Přijdete k nám zase na návštěvu?“

Zdroj: Hessenská policejní akademie a Maisha e.V. African Women, Německo; školitelé/autoři: Udo Groezinger: udo.groezinger@polizei.hessen.de a Virginia Wangare Grainerová: info@maisha.org

Cvičení 7: Lidská práva a protiteroristický program

Jaké je tematické zaměření?	Boj proti terorismu, ochrana lidských práv.
O jaké hlavní rozměry výuky jde?	Poznatky: mezinárodní normy lidských práv a osvědčené postupy v boji proti terorismu.
Jaké jsou cíle?	Napomoci účastníkům se státům Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), posílit jejich soulad s mezinárodními normami lidských práv při boji proti terorismu.
Kdo je cílová skupina?	Výše postavení tvůrci politik, veřejní činitelé a aplikující odborníci pracující na boji proti terorismu. Většina školicích kurzů je určena pracovníkům donucovacích orgánů.
Popište cvičení.	V programu lidských práv a boje proti terorismu v rámci Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva OBSE (ODIHR) byl vyvinut školicí modul týkající se boje proti terorismu a lidských práv a také soubor odborných zdrojů, především manuál k tématu „ <i>Countering Terrorism, Protecting Human Rights</i> “. Tento školicí modul poskytuje komplexní pokyny ohledně základních zásad mezinárodního práva a norem v oblasti lidských práv. Manuál, který obsahuje použitelné normy v oblasti lidských práv a osvědčené postupy pro boj proti terorismu, slouží jednak profesionálům jako samostatný zdroj pro rozvoj a provádění strategií, jednak jako doplňkový zdroj pro školicí program ODIHR. Je k dispozici v angličtině a v ruštině a lze jej využít jako učebnici nebo jako zdroj pro vnitrostátní školicí programy ve vnitrostátních policejních akademiích, soudních institucích nebo jiných relevantních institucích zúčastněných států OBSE. Manuál a školicí modul poskytují kvalitní základ pro hlavní kurz v oblasti lidských práv a boje proti terorismu.
Jaká metodika se použije?	Školicí kurz je zacílen na posluchače a vnitrostátní kontext. Má být praktický a interaktivní. Proto jsou v jeho průběhu využívány modelové situace a případové studie.
Souvisí toto téma s nějakým dalším tématem?	Lidská práva a bezpečnost obecně.

Rámcové podmínky

Navrhovaný počet účastníků	Počet účastníků se obvykle pohybuje od 15 do 25.
Jaký je požadovaný profil školitelů?	Školitelé mají rozsáhlé profesionální zkušenosti s lidskými právy a bojem proti terorismu i s vývojem kurzů v oblasti lidských práv a s jejich výukou. Zpětná vazba od účastníků ukazuje, že oceňují školitele, kteří mají předchozí zkušenosti z policejního sboru. Totéž by se týkalo jiných profesních oblastí, jako jsou právníci, soudci a státní zástupci.
Kde a jak cvičení probíhá?	Prostředí se liší (školicí střediska vnitrostátní policie, operace OBSE v terénu, různá místa konání).
Jak dlouho cvičení trvá?	2,5 dne
Jak toto cvičení souvisí s operativním kontextem?	Některá témata jsou v určitých kontextech relevantnější. Před školením je nutno nejprve provést výzkum či analýzu v dané zemi a u publika. Školení musí být uzpůsobeno na míru potřebám účastníků.

Čím je toto cvičení inovativní?

Účastníci oceňují tyto praktické modelové situace, které popisují situaci nebo událost, a které vyžadují, aby je účastníci komentovali nebo odpovídali na určité otázky. V průběhu školicího kurzu školitel podle daného tématu představuje jednotlivé modelové situace, které se obvykle týkají situací souvisejících s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva. Na konci diskuze ke každé modelové situaci školitel na oporu svého tvrzení vysvětlí, jak rozhodl Evropský soud pro lidská práva.

Klíčové faktory úspěchu

Modelové situace volte pečlivě. Protože se účastníci mohou k modelovým situacím vztahovat, pomáhá jim to přenést mezinárodní normy v oblasti lidských práv do každodenní práce. Zpětná vazba je velmi pozitivní.

Převoditelné vzorce

Modelové situace lze převést do jiných typů školení.

Kontrolní seznam / materiály

Manuál OBSE-ODIHR s názvem *Countering Terrorism, Protecting Human Rights*.

Zdroj: Úřad OBSE pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR); školitelka/autorka: Marina Narvaezová: marina.narvaez@odhr.pl

Cvičení 8: Homofobně a transfobně motivované trestné činy z nenávisti

Jaké je tematické zaměření?	Nediskriminace.
O jaké hlavní rozměry výuky jde?	Poznatky, dovednosti a postoje.
Jaké jsou cíle?	Školící činnosti mají vybudovat důvěru mezi policejními složkami a komunitami leseb, gayů, bisexuálů, transsexuálních osob a intersexuálních osob (LGBTI), aby se usnadnilo hlášení a sledování nenávistně motivovaných incidentů. Rovněž mají zlepšit porozumění příslušníkům komunity LGBTI ze strany policie, tak aby policisté mohli v přítomnosti obětí reagovat vhodným způsobem.
Kdo je cílová skupina?	Cílovou skupinou tohoto školení jsou policisté, kteří jsou v přímém kontaktu s oběťmi a viktimizovanými komunitami, i výše postavení policejní příslušníci (odpovědní za příslušné rozhodování o strategiích proti trestným činům z nenávisti a za jejich provádění).
Popište cvičení.	<p>Nenávistně motivovaný trestný čin je jasným porušením lidských práv; první část školení přináší přehled vnitrostátních, evropských a mezinárodních nástrojů, které poskytují ochranu před těmito trestnými činy.</p> <p>Druhá část přináší konkrétní přehled identit viktimizovaných komunit a seznamuje policisty s příslušnou terminologií, jako je „sexuální orientace“, „transsexuální osoby“, „předsudečný trestný čin“ a koncepty, které za nimi stojí; v této části se uskuteční hraní rolí blízké realitě. Aby se koncepty školení přizpůsobily různým vnitrostátním nebo místním kontextům je zapotřebí flexibilita. Před realizací školení je zapotřebí provést důkladné hodnocení potřeb a cílů školení. Nevládní organizace znají podmínky, prostředí a identitu potenciálně viktimizovaných komunit a mohou pomoci s uzpůsobováním školícího kurzu místním nebo vnitrostátním podmínkám a s jeho prováděním.</p> <p>Jde o školení, které se týká nediskriminace a/nebo veškerých podob předsudečného násilí. Lze je doplnit o specifické a specializované školení týkající se homofobně/transfobně motivovaných trestných činů z nenávisti.</p>
Jaká metodika se použije?	Hraní rolí, scénáře. Komunikace a interakce s jednotlivými komunitami.
Souvisí toto téma s nějakým dalším tématem?	Nediskriminace, ochrana obětí.

Rámcové podmínky

Navrhovaný počet účastníků.	
Jaký je požadovaný profil školitelů?	Někteří školitelé pocházejí z nevládních organizací specializovaných na práva LGBTI nebo z nevládních organizací komunity LGBTI (vnitrostátní i evropské nevládní organizace). Jiní školitelé zase přísluší k orgánům pro rovné zacházení, jako je Dánský institut pro lidská práva (DIHR). Zapojeni jsou také schopní policejní školitelé z místních policejních orgánů.
Jak dlouho cvičení trvá?	Školící kurz v rámci projektu „ <i>Tracing and tackling hate crime</i> “ v průměru trvá dvakrát 2 nebo 2,5 dne.
Jak toto cvičení souvisí s operativním kontextem?	Předně se zvýší citlivost vůči obětem u policistů, kteří jsou v těsném kontaktu s oběmi trestných činů / předsudečných trestných činů. V některých zemích policejní organizace pověřují „styčné úředníky“, kteří mají za úkol udržovat pravidelné kontakty s různými komunitami, včetně LGBTI.

Čím je toto cvičení inovativní?

Projekty Mezinárodní asociace leseb, gayů, bisexuálů, transsexuálů a intersexuálů (ILGA Europe) se opírají o stávající školící aktivity, jaké vyvíjí například Dánský institut pro lidská práva. Za slibné se považují postupy zemí nebo regionů, které již vybudovaly rozsáhlé a komplexní školící kurzy pro všechny policisty, od škol až po celoživotní vzdělávání, které se týkají předsudečného násilí, včetně homofobního a transfobního násilí z nenávisti. Příklady slibných postupů shromážděných asociací ILGA Europe jsou k dispozici zde: *Joining forces to combat homophobic and transphobic hate crime. Cooperation between police forces and LGBT organisations in Europe (září 2010)*, zejména poslední kapitola, v níž jsou popsány postupy ve Skotsku a Katalánsku.

Klíčové faktory úspěchu

Uznat konzistentní/společné cíle. Úspěch do značné míry závisí na schopnosti nevládních organizací LGBTI a policejních složek a orgánů uznat, že jejich cíle jsou ve vzájemném souladu, nebo že mají společné cíle.

Zavázat se ke splnění cílů. Jakmile je tato podmínka splněna, je důležité, aby se policejní vedení a dotčení policisté upřímně zavázali ke splnění těchto cílů a aby nevládní organizace vynaložily stejné úsilí na pochopení policejní kultury. Pokud to neudělají, budou jejich vstupy méně hodnotné. Budování důvěry je tedy naprosto zásadní a je podmínkou úspěšné spolupráce mezi nevládními organizacemi a policií.

Převoditelné vzorce

Cílem dvou popsaných projektů je umožnit přenos vzorců týkajících se specifické otázky homofobně a transfobně motivovaného násilí z nenávisti do dalších zemí. Například školicí materiály vyvinuté v rámci projektu „*Tracing and tackling hate crime*“ již byly přeloženy a použity v různých vnitrostátních kontextech (Dánsko, Lotyšsko a Portugalsko).

Zdroj: Mezinárodní asociace leseb, gayů, bisexuálů, transsexuálů a intersexuálů – ILGA Europe; školitel/autor: Joel le Deroff: joel@ilga-europe.org

Odkazy:

Projekt „*Working with the police & challenging LGBT-phobic hate crime*“ koordinovaný asociací ILGA Europe je k dispozici na adrese: http://old.ilga-europe.org/home/issues/hate_crime_hate_speech/projects/ilga_europe_hate_crime_project;

Projekt „*Tracing and Tackling Hate Crime against LGBT persons*“ koordinovaný Dánským institutem pro lidská práva (jehož je ILGA Europe partnerem) je k dispozici na adrese: http://old.ilga-europe.org/home/issues/hate_crime_hate_speech/projects/dihr.

FRA – AGENTURA EVROPSKÉ UNIE PRO ZÁKLADNÍ PRÁVA

Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Vídeň – Rakousko
Tel. +43 158030-0 – Fax +43 158030-699
fra.europa.eu – info@fra.europa.eu
facebook.com/fundamentalrights
linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency
twitter.com/EURightsAgency

Úřad pro publikace